

ТЕХНОЛОГІЯ ДОПОВНЕНОЇ РЕАЛЬНОСТІ В МУЗЕЙНІЙ ПЕДАГОГІЦІ

Гончарова Наталія,

кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник відділу STEM-освіти
ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»,
м. Київ
e-mail: leobet@ukr.net

Останні два роки в Україні та у світі проходять в умовах карантину та ізоляції через коронавірусну інфекцію. Безліч світових освітніх, культурних, туристичних, бізнес компаній відкрили безоплатний доступ до своїх платформ, тим самим надавши можливість відвідувачам опановувати нові знання, пройти онлайн-навчання, здійснити екскурсію віртуальними музеями світу: переглянути експонати Лувра (Франція), відвідати музеї Ватикану (Італія), Національний музей природознавства у Вашингтоні (США), музей науки Галілео Галілея у Флоренції (Італія), здійснити подорож улюбленими країнами, бути присутніми у залі Віденської державної опери (Австрія), у Храмі Гробу Господнього (Ізраїль), пройти Гробницею фараона Рамсеса V (Єгипет) тощо.

Інтернет-простір пропонує безліч ресурсів такої тематики. Сучасні технології дозволяють здійснювати віртуальні подорожі музеями не виходячи зі своєї домівки. Стає популярним використання технології віртуальної реальності (VR – створений технічними засобами світу, який передається людині через її відчуття: зір, слух, дотик тощо) та доповненої реальності (AR – внесення віртуальних елементів в живу реальність).

Детальніше розглянемо технологію доповненої реальності, яка є новою і лише набирає популярності. Уперше активно про цю технологію почали говорити у 2016 році, після виходу гри Pokemon Go. Поступово вона охопила всі сфери нашого життя, перейшовши від розважального контенту до освітнього. Так, з появою інтернету, цікавість до відвідування музеїв пішла на спад.

Проте, технологія доповненої реальності дозволяє привнести інтерактивність та загадковість, оживити експонати, зацікавити відвідувачів виставок та музеїв, надати глядачеві новий досвід емоцій та відчуттів, можливість доторкнутися до прекрасного через призму часу, побачити артефакти давнини тощо.

Наразі, можна виокремити декілька варіантів застосування технології доповненої реальності в музейній справі. Одним із них є віртуальний помічник: відвідувачів музею, виставки зустрічає віртуальний екскурсовод і супроводжує та повідомляє цікаві факти про експонати. Для цього при вході до музею відвідувач завантажує відповідний застосунок на свій гаджет або ж отримує планшет із уже встановленим додатком, а далі насолоджується компанією віртуального гостя.

Іншим видом застосування доповненої реальності виступає інтерактивна інсталяція: відвідувач наводить свій гаджет на певний предмет виставки або витвір мистецтва, а технологія доповненої реальності оживляє предмет – з'являється на екрані його вигляд, цікаві факти про об'єкт, історична довідка, відео та текстовий опис тощо. Отже, можна оживити експонати та предмети, які не можливо зустріти в сучасному житті.

Досить цікаву технологію візуалізації предметів: 7D-модель (створення ілюзії, яку важко відрізнити від реальності) представили у 2018 році в Японії (рис. 1).

Рис. 1. 7D-проекції тварин в одному із зоопарків Японії

Це не лише технологія візуалізації, а й передавання звуків, запахів, відчуттів. У країні запрацював цілий зоопарк без тварин: їхні 7D-проекції дивують відвідувачів своєю справжністю та перебуванням у природному середовищі [1].

Набуває популярності такий вид застосування AR-технології, як створення творів мистецтва у звичайному форматі та в доповненій реальності.

Українські музеї, виставки, парки також почали застосовувати технологію доповненої реальності. У 2018–2019 роках було презентовано декілька сучасних проєктів, з метою зацікавлення цифрового покоління та популяризації витворів мистецтва широкій громадськості.

У вересні 2018 року у Полтавському художньому музеї Миколи Ярошенка під час урочистостей з нагоди Всесвітнього дня туризму та дня туризму в Україні було презентовано технологію доповненої реальності. Мультимедійний ефект, що застосовується над картинами доповнює музейний простір додатковою інформацією, картини та їх персонажі «оживають» [2].

У Музеї українського живопису (м. Дніпро) у такий спосіб можна подивитися експозицію робіт Сальвадора Далі та «оживити» постійну виставку картин художників дніпровської школи. Наприклад, якщо на картині зображене море та птахи – то птахи починають літати, а море розкатувати хвилі [3].

У червні 2019 року у Державному меморіальному музеї Михайла Грушевського (м. Львів) відбулася презентація проєкту «Створення смартфонного додатку доповненої реальності для експонатів Львівського музею Михайла Грушевського» [4].

У 2020 році у с. Мотижин (29 км від Києва) був відкритий приватний дендрологічний парк «Добропарк». «Цікавинкою» парку є зелений лабіринт з доповненою реальністю. На вході до лабіринту відвідувачам пропонують зчитати QR-код та завантажити додаток «Arloora» на свій смартфон, а ділі рухатися стежкою лабіринту. Під час такої подорожі зустрічаються стенди з різними казковими лісовими персонажами. Об'єкт оживає при наведенні на нього камери смартфона, він розповідає історію або повідомляє завдання, яке слід виконати (рис. 2).

Отже, застосування технології віртуальної/доповненої реальності в музейній педагогіці виступає сьогодні перспективним напрямом досліджень та відкриває світ майбутнього з використання сучасних технологій у поєднанні з творами мистецтва.

Рис. 2. Казкові персонажі зеленого лабіринту в «Добропарку»

Використані джерела

1. В Японії показали технологію 7D. URL: https://lifter.com.ua/v-yaponii-pokazali-tehnologiyu-7d-kotoraya-zamenit-voobshche-vse-razvlecheniya-4191?fbclid=IwAR1MEsFB_YPcrMyF4oTG_4-1TjEPMeKsS17hWUyyUtRepVtfV1RtpoDG5zs (дата звернення: 02.11.21)
2. Технологія доповненої реальності в музейній експозиції. URL: <http://www.gallery.pl.ua/1texnologiya-dopovнено% D1%97-realnosti-v-muzejnij-ekspoziciji% D1%97.html> (дата звернення: 02.11.21)
3. «Доповнену реальність» презентували у Музеї українського живопису. URL: <http://museum.net.ua/afisha/dopovnenу-realnist-prezentували-u-muze%D1%97-ukra%D1%97nського-zhivopisu/> (дата звернення: 02.11.21)
4. Проект смартфонного додатку доповненої реальності презентували в музеї Грушевського. Музейний простір. Музеї України та світу. URL: prostir.museum.ua/post/41991 (дата звернення: 02.11.21)